

Nakuusernermut imigassamullu

attuumassuteqartumik ajoqusernerit

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmi suliarineqarsimasut

**Nakuusernermut imigassamullu attuumassuteqartumik ajoqusernerit
Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmi suliarineqarsimasut**

Pinartumik saaffiginninnernik misissuinerit 21/5-miit 7/6-mut 2010

Jørgen Nexø¹

Julie Præst Wilche²

Christian Færgemann³

Ann B Kjeldsen²

Birgit Niclasen²

Anders Munck¹

Jens Lauritsen³

¹ Audit Projekt Odense, Forskningsenheden for Almen Praksis, Syddansk Universitet, J B

Winsløws Vej 9A, 5000 Odense C

² Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik/Namminersorlutik Oqartussat, Postboks 1160, 3900 Nuuk

³ Ajoqusernernerik misissueqqissaarnermik suliallit, Odense Universitetshospital, Sdr. Boulevard 29, 5000 Odense C

Tunuliaqut

Ukiuni untritilikkuutaani ilisimaneqarpoq imigassamik annertuumik atuineq peqqissutsimut ajoqusiisartog aamma siusissukkut toqussutaasinnaasoq. Ilisimatusarnikkut uppersaatissaqarpoq annertuallaartumik imigassartorneq, ingammik angutit akornanni, malunnaatilimmik aarlerinartortaartoq, aamma napparsimanermut annertuumik pequtaasartog, peqqinnissaqarfimmullu annertuumik artukkiisartog. Imigassaq Danmarkimi ukiut tamaasa minnerpaamik 3.000-t toqunerannut, 28.000-t napparsimmavinnut uninnerannut, 10.000-t pinartumik nakorsiarnerannut, aamma 72.000-t peqqinnissaqarfimmi misissortinnerannut attuumassuteqarpoq (1).

1987-imili danskit imigassamik atuinerat, imigassap akoqanngitsup inummut ataatsimut 14-inik ukioqalereersimasumut naatsorsuullugu tunineqartarnera literit 10-t aamma 12-it akornanniittoq oqaatigineqartarpoq, ukiut 10-t kingullit ingerlaneranni annikitsumik appariaateqartarluni. Kalaallit Nunaanni siusinnerusukkut assut annertuumik atuisoqarsimasog oqaatigineqarpoq, imigassap akoqanngitsup avataaniit eqqunneqartup inummut ataatsimut 14-inik ukioqalereersimasumut naatsorsuullugu tunineqarnera piffissami 1987-imiit 1994-ip tungaanut malunnaatilimmik appariarsimavoq, tamatumalu kingorna suli apparnerusimalluni, taamaasilluni massakut atuineq danskit atuinerattulli inissisimavoq (Takussutissiaq 1). Takussutissiaq 2-mi takuneqarsinnaavoq angutit imertillutik imerfinnik 5-init amerlanerusunik qaqutigoortuunngitsumik imertarlutik oqarsimasut aamma ikiliartortut.

Kalaallit Nunaanni inuunermik annaasaqarnermik, qularnanngitsumillu ullunut napparsimaffiusunut anniaateqarnernullu ajunaarnerit akuttunngitsumik pissutaasarput. Tassunga ilanngullugit ajoqusernerit annikigisassaannngitsumik peqqinnissaqarfimmut artukkiisarput, minnerunngitsumik ulluunerani suliffiup avataatigut. Imigassaq pissutaaqataagajuppoq. 1968-imiit 1985 tikillugu ajunaarluni toqusoqarneranik misissuinerup takutippaa imigassaq toqusut sisamararterutingajaannut pissutaaqataasimasog, tamannali kisitsisit minnerpaaffigaat (2). Toqusup allagartaani ajunaarnerup imigassamut attuumassuteqarsinnaaneramik allaffissamik peqanngilaq. Taamaammat kisitsisitigut misissuinerit taamaallaat nakorsap nammineerluni toqusup allagartaanik allatsilluni imigassamut attuumassuteqarsimaneramik allassimasaanik ilaqarput. Ajunaarnerit amerlanersaat ipinermik pissuteqarsimapput, aammali ikuallattoornermik, issimik, nakkarnermik aamma aallartoorfigitinnernik toqusernerit qaqutigoortuunngillat.

Ajoqusernermik pissuteqartumik peqqinnissaqarfiup attaveqarfigineqartarneranik 1983-imi misissuinerup takutippaa nakuusernerit 36%-iusut, ajunaarnerit imigassamut attuumassuteqarsimasut 21%-iusut aamma ajutoornerit allat 43%-iusut (3). Nakuuseritut 51-it amerlanertigut angutaapput (85%), ajoquserneqartulli angutit arnallu amerlaqatigiipput. Nakuuseritut nakuuserfigineqartulli 80%-iinit amerlanerusut imigassartorsimapput.

1993-94-imi Kalaallit Nunaanni peqqissutsip qanoq issusaanik takussutissamik nuna tamakkerlugu misissuisoqarpoq, taassumalu takutippaa angutit 48%-ii arnallu 47%-ii inuunermik ilaani nakuuserfigineqarsimasut imaluunniit nakuuserfigineqarnissamik sakkortuumik siorasaarneqarsimasut; angutit 30%-iinut arnallu 27%-iinut sakkortuumik nakuusernerusarsimapput, soorlu isimmitsinneq, tillutsinneq imaluunniit sakkumik annersinneqarneq, pequtitut, iikkamut imaluunniit tummeqqaniit ammut miloriunneqarneq, imaluunniit peqqarniitsumik nakuuserneq, soorlu toqqusassitinneq, savimmik imaluunniit aallaammik saassussinerit. Ingammik ukiumi kingullermi nakuuserfigineqartut ukiumikkut malunnaatilimmik assigiinngissuseqarsimapput; arnat 18-ii 24-nut ukiullit 21%-ii ukiuni kingulliunerusuni nakuuserfigineqarsimapput, akerlianik arnat 60-it sinnerlugit ukiullit 3%-iullutik. Arnat 58%-it angutillu 8%-it katissimasaminnit imaluunniit inooqatiminnit saassunneqartarsimapput, arnat 20%-ii angutillu 62%-ii inummit nalusaminnit saassunneqartut (4).

Nunatsinni Peqqinnissaqarfik katsorsaanerit katsorsaariaatsillu nutaat pitsaanerusullu pillugit kissaatigisat tamaasa naammassineqarnissaannut naammattunik aningaasassaqaqqanngilaq. Taamaammat pisariaqarluinnarpoq aningaasat pissusissamisoortumik atorneqarnissaat, inuiaqatigiinnullu kalaallinut sapinngisamik annertunerpaamik iluaqutaallutik. Tamanna Kalaallit Nunaanni innuttaasut peqqissuunissaannik ataatsimut suliniutaasumi ersersinneqarpoq. Innuttaasut peqqissuunissaannik suliniut "Inuuneritta"mik taaguuserneqarsimavoq, innuttaasullu peqqissuunissaannut pingaaruteqartunut arlalinnut sammivoq, taakkunungalu imigassaq nakuusernerlu ilaapput (5).

Ilimagineqarpoq nunatsinni peqqinnissaqarfik nakuusernernut imigassamullu attuumassuteqartunik ajoqusernermik suliqaqarnerminut nukippassuarnik ukiumut atuisartoq. Kisianni imigassamut nakuusernernullu attuumassuteqartunik ajoqusernerit peqqinnissaqarfimmut nanertuutaasernerat pillugu kisitsisitigut nalunaarsukkanik pigisaqartoqanngilaq.

Tamanna tungavigalugu Audit Projekt Odense suliassinneqarpoq piffissami 21. majimut 7. juni 2010-p tungaanut Kalaallit Nunaanni najukkani peqqinnissaqarfimmut nakuusernerit, ajutoornerit imigassamullu attuumassuteqartut pillugit pinartumik saaffiginninnerit nalunaarsorneqarnissaannik ingerlataqarnissaanik.

Misissuineq Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani Julie Præst Wilchep aamma Ann B. Kjeldsenip saaffiginninnerat tungavigalugu aallartinneqarpoq. Misissuinermit periuseq Audit Projekt Odensemit ineriartortinneqarpoq. Nalunaarsuinermit immersugassianut atorneqartunut missingersuut Jørgen Nexøemit aamma Anders Munckimit suliarineqarpoq, Odense Universitetshospitalimi Ajutoornermik Misissuineqarnermik suliqaqartartunit Christian Færgemannimit aamma Jens Lauritsenimit pinartoqartillugu nakorsiartunik nalunaarsuinermit ilisimasaqarluartunit

ikiorneqarlualutik. Nalunaarsuinerimi immersugassiaq Kalaallit Nunaanni pissutsit immikkuullarissut naapertorlugit Julie Præst Wilchemit allannguuteqartillugu inaarneqarpoq. Suliniutip piviusunngortillugu ingerlanneqarnissaa najukkanilu nakorsaqaqarfinnut attaveqarneq Julie Præst Wilchemit isumagineqarpoq. Paasissutissanik allattuineq Audit Projekt Odensep allattoqarfianit isumagineqarpoq. Misissueqqissaarnermik suliamut nalunaarusiamullu matumunnga missingersuut Anders Munckimit aamma Jørgen Nexøemit isumagineqarput. Nalunaarusiaq inaarutaasoq ilanngusseqataasunit tamanit akuerineqarpoq. Peqqinnissaqarfiup aningaasaqarneranut tungasut pillugit immikkoortoq professor Kjeld Møller Pedersenimit, Syddansk Universitetimeersumit suliarineqarpoq.

Misissuinerimi siunertarineqarpoq ajutoornerit ajoqusernerillu pissutigalugit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnerit ajoquseritut akornanni agguaqatigiissillugit qanoq amerlatigisut imigassamik sunnerteqqanerisa, kiisalu nakuusernertut takussutaasinnaasut, nakuuserfigineqartup peqqinnissaqarfimmut saaffiginnissutaanut pissutaasut misissuiffigineqarnissaat. Aammattaaq misissuinerimi siunertarineqarpoq, piffinni katsorsaasarfiusuni tamani ataatsimut qulaajaanissaq iluatsissinnaanersoq misissorneqassasoq, kingusinnerusukkut piffissap sivisunerusup ingerlanerani nalunaarsuinissap ingerlanneqarnissaa siunertaralugu.

Atortussat periaatsillu

Kalaallit Nunaanni nakorsaqaqarfinnit katillugit 17-iusunit paasissutissanik nalunaarsuinerimi 15-it peqataapput. Tasiilaq kisiartaalluni peqataarusunnani siumut nalunaarsimavoq, misigisimagamik suliassamut nukissaqaratik. Paamiut naak arlaleriarluni eqqaasinneqaraluarluni immersugassianik immersorneqarsimasunik utertitsinngilaq, sumillu peqquteqarneq nalunaarutiginaq.

Tallimannorneq 21. maj nal. 8.00-imiit ataasinngorneq 7. juni nal. 8.00-ip tungaanut pinartumik saaffiginninnerit tamarmik peqqinnissaqarfimmi sulisunit (peqqissaasumit, nakorsamit imaluunniit peqqissaanermi ikiortimit) nalunaarsorneqarput, nakorsartumik tigusisumit aamma naammassinnittumit imaluunniit allamut tunniussisumit. Pinartumik saaffiginninnerit tassaapput ajornartorsiuteqarluni peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnerit, saaffiginninnissaq sioqqullugu akunnerit 24-t kingulliit iluanni aallartissimasut imaluunniit ajorsinerusimasut pillugit. Immersugassiaq attaveqatigiinnerup kinguninnguatigut immersorneqartarpoq. Nakorsartumut ataatsimut nalunaarsuinerimi piffissap atukkap minutsi ataappaa. Aasiaat nappaammik eqqugaapput misissuineq aallartilermat, aamma immersugassiat pilersaarut malillugu aallartinnissamut ullut marluinnanngortullu takkummata pinartumik saaffiginninnermik nalunaarsuineq piffissaq eqqorlugu aallartinngilaq. Taamaammatt Aasianni nalunaarsuineq nakorsaqaqarfinnut allanut sanilliullugu sapaatip akunneranik ataatsimik nikingalluni pivoq.

Immersugassiami allanneqarpoq peqqissaanermik sullissisoq nakorsaanersaq, peqqissaasuunersaq, peqqissaasumut ikiortiunersaq imaluunniit sullissisuunersaq alla. Saaffiginninnermut peqqutaasq allanneqarpoq, timikkut nappaatit, tarnikkut imaluunniit inooqataanermi ajornartorsionertut, ajutoornertut, nakuusernertut, imminorniarnertut imaluunniit allamik peqquteqarluni saaffiginninnerunersaq. Sullissisoq ajornanngikkaangat imigassamik sunnerteqqaneq pillugu nalilersuisarpoq. Iliuserisat soorlu nakkutiginninneq, misissugassanik tigusinissamik qinnuteqarneq, nakorsaasiineq, katsorsaalluni oqaloqatiginninneq, mattusiineq imaluunniit mersorneq il.il. allanneqarput, nalunaarsorneqarlunilu saaffiginninneq pingaarnertut katsorsaanerup kingorna naammassineqarnerisq, aamma nakorsiartoq najukkami napparsimmavimmut imaluunniit napparsimmavimmut allamut unitsinneqarnerisq, aamma nakorsiartoq nakorsamit imaluunniit peqqissaasumit takuneqaqqinnissaminik neqeroorfigineqarnerisq (Takussutissiaq 3).

Ajutoortoqarsimatillugu imaluunniit nakuusertoqarsimatillugu aamma immikkut immersugassiaq (Takussutissiaq 4) immersorneqartarpoq, ajoqusersimasup qanoq silappaarisigineranik, susimaneranik, sumi ajutoorsimaneranik aamma sumik ajoquteqarneranik nassuiaaffiusaq. Nakuusertoqarsimatillugu aamma sumiiffik, pisoq sumi pisimanersaq (assersuutigalugu najukkami, imerniartarfimmi, aqqusinermi il.il.) nakuusertut amerlassusaat, aamma nakuusertoq ajoquserumit ilisarimaneqarnerisq paasissutissanut ilanngunneqarput. Kiisalu sakkulersortoqarsimanersaq allanneqarluni.

Piffissami nalunaarsuiffiusumi, ulluinnarni 11-usuni taakkunanit tallimannornerit marluk aamma sapaatip akunnerata naaneri marluk, katillugit ulluni unnuanilu suliffiusuni 17-iusuni, pinartumik saaffiginninnerit 2.403-t nalunaarsorneqarput.

Immersugassiat Namminersorlutik Oqartussani Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik aqutigalugu najukkani nakorsaqaqfinnut ataasiakkaanut nassiuussuunneqarput, aamma taanna najukkani nakorsaqaqfinnut attavigisassat pingaaruteqarsinnaasut pillugit aqqissuussisuuvoq immersugassianillu immersorneqarsimasunik tigooraasuulluni. Immersugassiat Audit Projekt Odensemi Epi-datami allattoqarfimmit allatorneqarput, tamatumalu kingorna kisitsisit atorlugit nassuiaasiortoqarpoq, kisitsisit atorlugit nassuiaasiornissamut atortussiaq STATA SE version 10 atorlugu.

Inernerit

Pinartumik saaffiginninnerit

Saaffiginninnermik saaffiginninnermullu peqqutaasunik nalunaarsuinnermut takussutissat, takussutissiaq 1-imi aamma iluseq 5-imi takuneqarsinnaapput. Pinartumik saaffiginninnerit katillugit 2.403-usut najukkani nakorsaqaqfinni ataasiakkaani ulloq unnuarlu saaffiginnittut qulingiluat missaaniittunut naapertuuttut nalunaarsorneqarput, taakkunanga affangajaat ulluunerani saaffiginnissimapput. Piffissami saaffiginninnerit nalunaarsukkat amerlassutsimikkut annertuumik assigiinngisitaarput. Najukkami peqqinnissaqarfimmi

ataatsimi, tassalu Nuummi, saaffiginninnerit katillutik amerlanerpaajullutik 733-upput (agguaqatigiissillugu ulloq unnuarlu nalunaarsuiffiusumi ataatsimi 43-t). Appasinnerpaaffiuvoq Kangaatsiaq, saaffiginninnerit katillugit sisamat (Takussutissiaq 2). Piffissami arnat katillugit 1.279-it angutillu 1.081-it pinartumik saaffiginnissimapput. Inunnut 43-nut suaassuseq allanneqarsimanngilaq. Ajutoornermi nakuusernermilu saaffiginninnerit angutit amerlanerussuteqarput (Takussutissiaq 3). Saaffiginninnerit tamarmiusut affaat sinnerlugit ulluunerani suliffiup nalinginnaasup avataani pipput. Saaffiginninnerit 1.501-iusuni pingaarnertut sullissisoq nakorsaannngilaq (peqqissaasumit 920-t, peqqissaasumut ikiortimit 482-it sullissisunit allanit nakorsaannngitsunit 99-it). Saaffiginninnerit taakkunanit sullissinnermi nakorsaq 403-riarluni isumasiorneqarpoq.

Nakkutiginninnerit, misissugassanik tigusinissamik qinnuteqarnerit, nakorsaatnik tunisinerit, katsorsaalluni oqaloqatiginninnerit, mattusiinerit, mersornerit, qequliinerit allalu saaffiginninnermi isumagineqarsimappata nalunaarsorneqarput. Saaffiginninnerit 291-iusut nalunaarsorneqartut katsorsaannertaqannngillat, kisianni saaffiginninnerit 1.397-iusut, 536-iusut, 148-iusut aamma 35-iusut qulaani katsorsaannernik allassimasunit ataasiarluni, marloriarluni, pingasoriarluni aamma sisamariarluni katsorsaattigineqarsimasut nalunaarsorneqarpoq.

Pinartumik saaffiginnittut tamarmiusut 10%-iisa missaat annertunerusumik annikinnerusumilluunniit imigassartorsimapput. Nakorsiarlut aalakoortortaasa saaffiginninnermut peqqutigisaasa annertunersaat tassaasarput tarnikkut imaluunniit inooqataanikkut ajornartorsiuutit, imminorniarnnerit, ajutoornerit imaluunniit nakuusernerit (Takussutissiaq 4). Imigassartorsimanerup kinguneranik iluamik oqaloqateqarnissaq pingitsoortarpoq ($\chi^2=12,2$ $p=0,002$), taamaasillunilu pingaarnerusutut nakorsiaritsinnermi saaffiginninnerup naammassinissaa ajornakusoortarluni (Takussutissiaq 5 aamma Takussutissiaq 6).

Piffissami nalunaarsuiffiusumi imminorniarnnerit 14-iupput (angutit 7-t, arnat 6-t, suaassuseq allanneqarsimanngitsoq 1), kisianni taakku ajortumik kinguneqannngillat.

Nakuusernerit aamma ajutoornerit

Immersugassiami ajutoornerit 290-it nakuusernerillu 71-it nalunaarsorneqarput. Immersugassiamut ilanngussaq ajutoornerup aamma nakuusernerup qanoq ittuuneranik immikkut paasiniaanissamat siunertarinqartoq saaffiginninnerit 201-iusuni (69%) aamma 66-iusuni (93%) immersorneqarpoq. Taakkununga saaffiginninnerit 10-t immersugassiamut ilanngussap immersorneqarnerani amigartumik immersorneqarsimasut ilanngunneqassapput, taakkunani qulakkeerlugu naliliisoqarsinnaanani nakuuserneq imaluunniit ajutoorneq pineqarnerisq.

Ajutoornermi nakuusernermilu ajoqusersimasunik sullissinnerit 16 %-it aamma 62%-it misissortinnerminni aalakoortarput. Ajutoorsimasunit 14%-it sulinnermut attuumassuteqarput. Ajutoornerikkut ajoqusernerit pissutaanerarneqartut tassaagajupput moriitsumik

eqqorneqarnerit (46%), kilernerit (18%) imaluunniit timip timilluunniit ilaata artorsinneqarnera (13%). Nakuusernermut atatillugu saaffiginninnerni moriitsumik eqqorneqarnerit 77%-iupput, kilernerillu 8%-iupput. Nakuusernerit nalunaarsukkat aallaammik atuinermik ilaqanngillat.

Ajutoornerit amerlanersaat silami imaluunniit suliffeqarfimmi/umiarsualivimmi pipput (Takussutissiaq 6). Paarlattuanik nakuusernerit nammineq najugarisami imaluunniit imerniartarfimmi illup iluaniinnerusoq pisutut nalunaarsorneqarsimapput (Takussutissiaq 7). Nakuusernerit nalunaarsukkat 60%-ii sinnilaarlugit nakuusertoq ataasiusimasoq nalunaarutigineqarpoq, nakuusernerit tallimararterutaat angungajallugit nakuusertut arfiniliusimasut imaluunniit amerlanerusimasut allanneqarsimavoq (Takussutissiaq 8). Pisut amerlanersaanni ajoquserneqartumit nakuusertoq imaluunniit nakuusertut ilisarisanenqarsimapput, aamma nakuusernerna nalunaarsorneqartuni pingajorarterutaat angungajallugit nakuusertoq ilisarisanenqaraangat, tamanna ilaqutariit iluanni pisarpoq (Takussutissiaq 9 aamma Takussutissiaq 10).

Oqallinneq

Suliniutip matuma takutippaa piffissap sivikitsup ingerlanerani annikitsunik atortoqaraluarluni Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut pinartumik saaffiginnittunik nalunaarsuinissamut periarfissaqartoq. Periarfissaqarsimanngilaq iluseq atorneqartoq atorlugu misissussallugu saaffiginninnerit tamarmik nalunaarsorneqarnerisut, saaffiginninnerilli nalunaarsorneqarsimasut amerlassusaat isiginiassagaanni, ilimagineqarpoq nalunaarsuineq tamakkiilluinnangajattoq. Saaffiginninnernik nalunaarsuineri paatsuugassaangitsumik kinaassutsimut ilisarnaatinik, soorlu inuup normuanik atuisoqanngilaq, taamaammat inuk ataaseq arlaleriarluni saaffiginnissimanersoq nalunaarsorneqarsimasutigut takuneqarsinnaanngilaq.

Najukkani nakorsaqqarfiusuni assigiinngitsuni innuttaasut 1.000-ugaangata pinartumik saaffiginninnerit amerlassusaat annertuumik assigiinngisitaarpoq. Aamma pinartumik nakorsiarlutik saaffiginnittut pissutigalugit sulinikkut artorsinneqarnerup uuttoqarnera assut assigiinngissuteqarpoq (Takussutissiaq 2). Tamanna assigiinngitsunik pissuteqarsinnaavoq. Ilaatigut nikerarnera nalaatsornerinnaasinnaavoq, misissuinerup sivilisinerusumik ingerlanerani naligiinnerulersinnaasoq, ilaatigut piorsarsimassutsikkut assigiinngissuseq pissutaasinnaavoq, innuttaasut ukiumikkut inissisimanerat peqqinnissaqarfiullu sulississutaasa qanoq ajornanngitsigisumik pissarsiarineqarsinnaanerat assigiinngissitaarsinnaapput. Tamanna misissuineri matumani oqaatigineqarsinnaanngilaq, kisianni naleqqat taakku malitseqartitsilluni misissuisitsissagaanni ilaatinneqartariaqarput.

Piffissami nalunaarsuiffiusumi pinartumik nakorsiarlutit minnerpaamik 10%-ii peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnerinni aalakoorsimapput, aamma

tupigineqarsinnaangitsumik inooqataaneq/tarnikkut nappaateqarneq, ajutoorneq, nakuuserneq imminorniarnelutit pissutigalugit saaffiginninnerni aalakoortoqartarsimavoq. Australiami assingusumik misissuinermit paasineqarpoq pinartumik saaffiginnissutit 9%-iini imigassaq akuusimasoq (6). Takussutissatut allaaserisap imarisaani takuneqarsinnaavoq, immikkoortoqarfanni pinartumik saaffiginniffiusartuni arlalinni nakuuserfigineqarsimasut ajoquserluni nakorsiartunut allanut sanilliullutik marloriaataasa aamma sisamariaataasa akornanni akulikitsigisumik aalakoorsimasut (7). Nakuuserfigineqarsimasut angutit arnanut nakuuserfigineqarsimasunut sanilliullugit aalakoortuugajunnersimapput (8).

Naluneqanngilaq aalakoortut nakorsiartunik naliliiniarnermi inunnut sungiussilluarsimasunulluunniit ajornartorsiutaasinnaasoq. Nunani tamalaani pinartumik nakorsiartunik misissuinermit paasineqarpoq aalakoortut nakorsiartunik naliliineq imigassap promillinngorlugi uuttoorneqarneranut ingasattajaarnerunngitsumik naapertuuttartoq, taamaasilluni nakorsiartut 95%-iisa 0,6 ataallugu uuttoorneqartumik promilleqarlutik nakorsiartut aalakuunngitsutut inissineqartarlutik, taamaallaalli nakorsiartut 85%-iisa 0,6 qaangerlugi uuttoorneqartumik promilleqarlutik nakorsiartut aalakoortut nalilerneqartarlutik (9). Taamaattumik misissuinermit sanngeequtaavoq aalakoortumik aalajangiiniarnermi tunngavigisinnaasanik atuisoqarsimannginnera. Saaffiginninnerni ikigisassaangitsuni (11%) peqqissaanermik sulisunit tiguisunit nalilersorneqartarsimanngilaq nakorsiartut aalakoortarsimavoq. Tamanna ima paasineqarpoq, nakorsiartumik naliliinermi tunuarsimaartoqartarsimavoq aamma naliliineq mianersuuneqarsimavoq, taamaammat aalakoortut nakorsiartunik naliliilluni allanneqarsimasut kisitsisitigut minnerpaaffissaminniittut naliliisoqarpoq. Imigassamut uuttortaatip atorneqarnissaa eqqarsaataasimagaluarpoq, kisianni tamanna piviusunngortinneqanngilaq ilaatigut ileqqorissaarnissaq pissutigalugu.

Misissuineq manna tunngavigalugu qularnaatsumik aalajangerneqarsinnaangilaq, imigassartorsimaneq pinartumik saaffiginninnernut pissutaaqataasarnersoq. Ilimagineqarsinnaavoq saaffiginninnerit ilaat pinngitsoortinneqarsimasinnaasut imaluunniit allanik kinguneqarsimasinnaasut imigassartortoqarsimanngikkaluarpat.

Imigassartorsimanerup sullissinerillu aningaasartuuteqarfiulluutut, soorlu unitsitsinerit aamma napparsimmavimmut allanut nuutsitsinerit akornanni ataqatigiittoqarpoq. Ingammik eqqaaneqartoq kingulleq assut akisuvoq, nunatsinni pissutsit immikkuullarissut peqqutigalugit qulimiguulimmik ingerlassisoqartariaqartarmat.

Misissuinerup imminornernik nalunaarsuinissaq siunertarisimanngilaa. Imminorniarnerni nalunaarsorneqartut arlaannaalluunniit ajortumik kinguneqanngilaq. Imminorniarnep pissutigalugu nakorsiartut saaffiginnittut akornanni arnat angutillu agguaqatigiissillugit naligiippat. Pineqartumi nunatsinni kisitsisit atorlugit nalunaarsuisarneq malillugu angutit imminortarnerat arnanut sanilliullugu 4-5-t miss. qaffasinneruvoq. Nunatsinni angutit aamma arnat imminornermi periutsinik qinersisarneranni assigiinngissuseq assersuutigalugu Danmarkimut sanilliullugu malunnaatilimmik annikinneruvoq.

Taamaamat naatsorsuutigineqarsinnaavoq inernerit paasineqartut malillugit imminorniernerit akulikissusaat angutini malunnaatilimmik qaffasinnerussagaluartoq. Nalilernerqarsinnaangilaq tamanna nalaatsornerinnaanerunersoq.

Peqqissutsimut aningaasaqarniarneq

Peqqinnissaqarfiup imigassamut nakuusernermullu attuumassuteqartumik atorineqarnerata aningaasatigut kingunerisai assigiinngitsunit marlunnit isigalugit paasinarsarneqarsinnaapput, aamma marluullutik nunatsinni peqqinnissaqarfimmi isumalluutini atuinissamik pingaarnersiuiinermut attuumassuteqarput. Siuliinit takuneqarsinnaasutut pinartumik saaffiginninnerit taamaattut pinartumik saaffiginninnerit ilarpassuaraat, aningaasaqarniarnermilli misissueqqissaartoqarsimanngilaq. Paasissutissanik ataqatigiissaakkamik aqqissuussilluni katersisoqassagaluarpas, peqqissutsimut aningaasaqarniarnermi periarfissanik misissueqqissaarnerit ilanngullugit eqqarsaatigineqartariaqarput.

Inuiaqatigiit aningaasaqarniarneranni imigassamut aningaasartuutit tamaat isigalugu naatsorsorneqarsinnaapput. Tamanna taaneqartarpoq “nappaatit akiinik misissueqqissaarneq”. Aperisoqassaaq: Imigassaq ajoqusiisutut aamma (imigassamut attuumassuteqartumik) nakuuserneq inuiaqatigiinnut qanoq akeqarpa? Aningaasartuuteqarfiusut marluupput: 1. katsorsaanerit aningaasartuutit (pinartumik aamma ingerlaavartumik/utikattumik katsorsaaneq), aamma 2. napparsimalluni sulinnitsoornikkut toqqaannangitsumik aningaasartuutit, suliffeqarfinniit peersitaaneq aamma toqujaarneq. Aningaasartuuteqarfiit siulliit ajornangitsumik nalilersorneqarsinnaapput “amerlassutsinut paasissutissanik” katersinikkut, tamanna misissuinerit matumani ilaatigut pivoq, assersuutigalugu nakorsiarfitsinerit imaluunniit unitsitsinerit qassiunersut, tamatumalu kingorna aningaasartuutini naatsorsuinikkut nakorsiarfitsinerup imaluunniit unitsitsinerup ataatsip akia naatsorsorlugu. Aningaasartuutit arlaasa suliassartai pisariunerupput, kisiannili paasinarsarneqarsinnaallutik.

Danmarkimi misissueqqissaarnernik taama itturnik arlalinnik naammassisaqartoqarsimavoq, kingusinnerpaamik Aarlerinartuusinnaasut aamma Peqqinneq pillugu nalunaarusiakkut (1). Toqqaannartumik aningaasartuutit Takussutissiaq 11-mi takuneqarsinnaapput, taakku piviusumik takutitsipput nappaatinik imigassamut attuumassuteqartumik katsorsaanerit nukiit qanoq annertutigisut atorineqartarnersut. Katsorsaanikkulli aningaasartuutaasartut aningaasartuutit ilaminiinnanguaraat. Sullissinerit annaasat il.il. ilanngukkaanni, milliardit pineqarput. Takussutissiaq 12-ip takutippaa Danmarkimi annertussuseq.

Aningaasatigut nalilersuineq, “aningaasartuutit sunniutaannik misissueqqissaarneq”-tut naluneqanngitsup, suliniut aallaavigalugu pingaarnersiuiinermut toqqaannartumik atorineqarsinnaaneruvoq. “Nappaatit akiinik misissueqqissaarnerup” taamaallaat takutippaa nukinnik qanoq annertutigisunik tiguserisut, kisianni piviusumik sukkanerusumillu suliniuteqarnikkut appartinneqarsinnaanersut pinnagu. Taamaamat

paasissutissanik pigisaqartoqaruni, assersuutigalugu pinaveersaartitsinernik suliniuteqarnerup sunniutaanik takutitsisinnaasunik, aningaasaqarnermik nalilersuineranut tunngavilersuutaassagaluarput, assersuutigalugu pinaveersaartitsinernik suliniutinik aallartitsinissamik aalajangiisoqarnissaanut. Misissueqqissaarnerup taama ittu pingaarnertut unamminartora suliniutaasup annertusineqarneratigut sunniutitigut naatsorsuutigisinnaasat pillugit paasissutissanik tatiginartunik pissarsisinaanissaq.

Eqikkaaneq aamma ilimagisinnaasat

Misissuinermi siunertarineqarpoq ajunaarnerit ajoqusernerillu pissutigalugit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut saaffiginninnerit amerlassusaat misissussallugu, ajoquserit akornanni qanoq amerlatigisut imigassamik sunnerteqqasimanersut, kiisalu nakuusernerit qanoq ittut pissutigalugit nakuuserfigineqartut peqqinnissaqarfimmut saaffiginnittarnersut.

Misissuinerup uppersarpaa nakuusernermik imigassamillu pissuteqartumik ajoqusernerit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmut malunnaatilimmik artukkiisarnersut.

Paasissutissalli annertugisassaangitsut ullut 17-iinnaat atorlugit katersorneqarsimasut tunngavigalugit ajornartorsiutip annertussusaanik eqqortumik allaaserinnissinnaangilagut. Aamma nunanut allanut, assersuutigalugu Danmarkimut, sanilliullugu ajornartorsiut malunnaatilimmik annertunerunersoq nalilissallugu periarfissaqangilagut.

Misissuinerli tunngavissaqarlualersitsivoq piffissap sivilisunerusup ingerlanerani nalunaarsuisinnaanissamat, immaqqa Danmarkimi assingusumik misissuinermik ilanngussisoqarsinnaassalluni. Misissuineq taama ittoq periarfissiissaaq peqqissutsimut aningaasaqarniarnerup naatsorsornissaanut, aamma saaffiginninnerit aningaasaqarniarnermut kingunerinik qulaajaanissamat, soorlu aamma pinaveersaartitsinikkut iliuusissanik allanillu akuliussassanik pilersaarusiornissamat tunngaviusinnaasoq.

Najoqqutarisat

- (1) Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Danmarkimi Aarlerinartuusinnaasut aamma Peqqinneq pillugit nalunaarusiaq. København, Statens Institut for Folkesundhed (SIF): 2006.
- (2) Bjerregaard P. Fatal accidents in Greenland. Arctic Med Res 1990;49:132-41.
- (3) Jorgensen B, Johansen LG, Roed S, Andersen JF, Nielsen F, Nielsen FK et al. Kalaallit Nunaanni nakuuserneq pissutigalugu ajutoornerit. Ugeskr Læger 1984;146:3398-401.
- (4) Curtis T, Larsen FB, Helweg-Larsen K, Bjerregaard P. Violence, sexual abuse and health in Greenland. Int J Circumpolar Health 2002;61:110-22.
- (5) Inuuneritta – Innuttaasut peqqissuunissaannik suliniut. Inuit peqqissuunissaannut Naalakkersuinikkut suliniutit anguniakkallu 2007 - 2012. Bolatta Vahl, aaqqissuisoq. Inuuneritta, Namminersorlutik Oqartussat: 2007.
- (6) Havard A, Shakeshaft AP, Conigrave KM, Sanson-Fisher RW. The prevalence and characteristics of alcohol-related presentations to emergency departments in rural Australia. Emerg Med J 2010 Sep 3 [Epub ahead of print]
- (7) Cherpitel CJ. Alcohol and injuries: a review of international emergency room studies. Addiction 1993;88:923-37.
- (8) Yates DW, Hadfield JM, Peters K. Alcohol consumption of patients attending two accident and emergency departments in north-west England. J R Soc Med 1987;80:486-9.
- (9) Cherpitel C, Bond J, Ye Y, Room R, Poznyak V, Rehm J et al. Clinical assessment compared with breathalyser readings in the emergency room: concordance of ICD-10 Y90 and Y91 codes. Emerg Med J 2005;22:689-95.

Takussutissiaq 1 Nunatsinni peqqinnissaqarfimmut pinartumik saaffiginninnerit nalunaarsorneqarnerannik takussutissaq, piffissaq misissuiffiusoq: 21. maj - 7. juni 2010.

		Qassit	Procenti
Suaassuseq	Angut	1081	45,0%
	Arnaq	1279	53,2%
	Allassimangilaq	43	1,8%
Katillugit		2403	100,0%
Saaffiginninnermut peqquataasoq	Timikkut nappaat	1557	64,8%
	Tarnikkut iml. inoo. ajornartors.	119	5,0%
	Ajutoorneq	290	12,1%
	Nakuuserneq	71	3,0%
	Imminorniarneq	14	0,6%
	Alla	318	13,2%
	Allassimangilaq	34	1,4%
Katillugit		2403	100,0%
Imigassartorsimavoq	Annertuumik	113	4,7%
	Annikinnerusumik	136	5,7%
	Imigassartorsimangilaq	1887	78,5%
	Naluara	93	3,9%
	Allassimangilaq	174	7,2%
Katillugit		2403	100,0%
Iliuseq (Nakorsiartumut ataatsimut iliuitsit arlaliusinnaapput)	Nakkutiginninneq	778	32,4%
	Misissugassanik tigusineq	268	11,2%
	Nakorsaasiineq	1122	46,7%
	Katsorsaalluni oqaloqatiginninneq	272	11,3%
	Mattusiineq	213	8,9%
	Mersuineq	85	3,5%
	Qequliineq il.il.	15	0,6%
	Immikkut ilisimasalimmik isum.	455	18,9%
	Alla	305	12,7%
	Soqanngilaq	59	2,5%
	Iliuseq allanneqanngilaq	165	6,8%
Katillugit		3737	155,5%
Kinguneq	Naammassillugu	1559	64,9%
	Unitsinneqarpoq	175	7,3%
	Napparsimmavimmut allamut	8	,3%
	Nakorsiarnermik malitsilik	224	9,3%
	Peqqissaasuliarnermik malitsilik	166	6,9%
	Allassimangilaq	271	11,3%
Katillugit		2403	100,0%

Takussutissiaq 2 Nakorsaqaqfinni attaveqarnerit amerlassusaat

Peqqinnissaqar fik	Pinartut amerlassusa at	Pinartut ullormut amerlassusaat	Pinartut amerlassusaat/ innuttaasut 1000-t	Innuttaasut
Nuuk	733	43	49	15105
Sisimiut	158	9	28	5458
Ilulissat	222	13	49	4528
Qaqortoq	145	9	44	3304
Maniitsoq	252	15	85	2741
Aasiaat	184	11	62	2947
Upernavik	49	3	76	645
Uummannaq	161	9	124	1296
Nanortalik	46	3	32	1430
Narsaq	309	18	190	1627
Qasigiannugit	74	4	65	1142
Kangaatsiaq	4	<1	6	631
Qeqertarsuaq	46	3	50	925
Qaanaaq	8	<1	12	645
Ittoqqortoormiit	12	<1	25	486

Takussutissiaq 3 Pinartumik saaffiginninnerit.

Saaffiginnissut	Angut/arnaq	Ullukkut (08-16) N (%)	Unnukkut (16-24) N (%)	Unnuakkut (24-08) N (%)
Timikkut nappaat	0,73	819 (53)	638 (41)	100 (6)
Tarnikkut/inooqataan.	0,67	36 (30)	54 (45)	29 (25)
Ajutoorneq	1,78	115 (40)	141 (49)	34 (11)
Nakuuserneq	1,33	20 (28)	21 (30)	30 (42)
Imminorniarneq	1,17	5 (35)	4 (30)	5 (35)
Alla	0,82	138 (44)	133 (42)	47 (14)
Allassimangilaq	0,94	13 (38)	18 (53)	3 (9)
Katillugit	0,85	1146 (48)	1009 (42)	248 (10)

Takussutissiaq 4 Saaffiginnissutit aamma imigassartorsimaneq.

Saaffiginnissutit	Imigassartorsimavoq N (%)	Imigassartorsimangilaq N (%)	Naluara/ allassimangilaq N (%)	Katillugit N
Timikkut nappaat	84 (5)	1323 (85)	150 (10)	1557
Tarnikkut/inooqataa.	29 (24)	75 (63)	15 (13)	119
Ajutoorneq	43 (15)	218 (75)	29 (10)	290
Nakuuserneq	42 (59)	19 (27)	10 (14)	71
Imminorniarnarit	7 (50)	2 (14)	5 (36)	14
Allat	41 (13)	236 (74)	41 (13)	318
Allassimangilaq	3 (9)	14 (41)	17 (50)	34
Katillugit	249 (10)	1887 (79)	267 (11)	2403

Takussutissiaq 5 Saaffiginnissutit aamma saaffiginninnerup imigassartorsimanermit attuumassuteqartumik kingunera. Ataani allassimasumik pissuteqartumik nakorsiartunut katillugit 272-iusunut saaffiginnissutit imigassartorsimanermit attuumassuteqarput aamma/imaluunniit kinguneqarnera nalunaarsorneqarsimanani.

Saaffiginnissutit	Imigassartorsimavoq	Kinguneq				
		Naammassivoq	Unippoq	Napparsimavimmut allamut	Nakorsamukarnermik malitsilik	Peqqissaasumukarnermik malitsilik
Tarnikkut /inooqa.	Aap	11	7	1	2	4
	Namik/naluara	52	7	0	7	11
Ajutoorneq	Aap	22	4	0	5	6
	Naamik/naluara	145	15	0	28	27
Nakuuserneq	Aap	26	6	0	1	3
	Naamik/naluara	16	0	0	0	6
Imminorniarneq	Aap	1	3	2	1	0
	Naamik/naluara	1	4	0	0	1

Takussutissiaq 6 Ajutoornermi nakuusernermilu ajoquserfinnik nalunaarsuinerit.

	Ajutoorneq		Nakuuserneq	
	Qassit	Procenti	Qassit	Procenti
Silami	102	50,7	17	25,8
Najugaqarfiup iluani	37	18,4	36	54,5
Sullivimmi/umiarsualivimmi	23	11,4	1	1,5
Paaqqinnittarfiit pisortanillu aqutsisoqarfiit	8	4,0	4	6,1
Eqaarsaartarfik-timersortarfik	9	4,5		
Pinngortitami	11	5,5		
Imaani	1	0,5		
Allami	2	1,0	5	7,6
Allassimangilaq	8	4,0	3	4,5
Katillugit	201	100,0	66	100,0

Takussutissiaq 7 Nakuusernermi pinerluffiusunik nalunaarsuinerit.

	Nakuuserneq	
	Qassit	Procenti
Nakuuserfigisap nammineq najugaani	14	21,2
Nakuusertup nammineq najugaani	3	4,5
Inuup allap najugaani	12	18,2
Imerniartarfimmi	15	22,7
Aqqusinermi/silami	12	18,2
Illup iluani allami	4	6,1
Ilisimaneqangilaq imal. allassimangilaq	6	9,0
Katillugit	66	100,0

Takussutissiaq 8 Nakuusertut amerlassusaat.

	Nakuuserneq	
	Qassit	Procenti
Nakuusertoq ataaseq	40	60,6
Nakuusertut marluk	4	6,1
Nakuusertut 3-5	5	7,6
Nakuusertut 6 imaluunniit amerlanerit	13	19,7
Ilisimaneqangilaq imal. allassimangilaq	4	6,1
Katillugit	66	100,0

Takussutissiaq 9 Nakuusertup nakuuserfigisamit naluneqarsimanginneranik nalunaarsuinerit.

	Nakuuserneq	
	Qassit	Procenti
Inuk(inuit) nalusaq/sat	10	15,2
Inuk(inuit) nalunngisaq/sat	39	59,1
Allassimangilaq	17	25,8
Katillugit	66	100,0

Takussutissiaq 10 Nakuusertoq ajoquserneqartumit naluneqanngikkaangat ilisarnaatit.

	Nakuuserneq	
	Qassit	Procenti
Katissimasaq, inooqatigisaq aapparisarluunniit	8	20,5
Siornatigut katissimasaq, inooqatigisaq aapparisarluunniit	4	10,3
Ilaqutaq alla (angajoqqaarsiat il.il.)	5	5,1
Ikinngut angut arnarluunniit	6	15,4
Ilisarimasaq	10	25,6
Inuk ilisarimasaq alla, allaaseriuk	8	20,5
Inuk ilisarimasaq allassimanningsorli	1	2,6
Katillugit	39	100,0

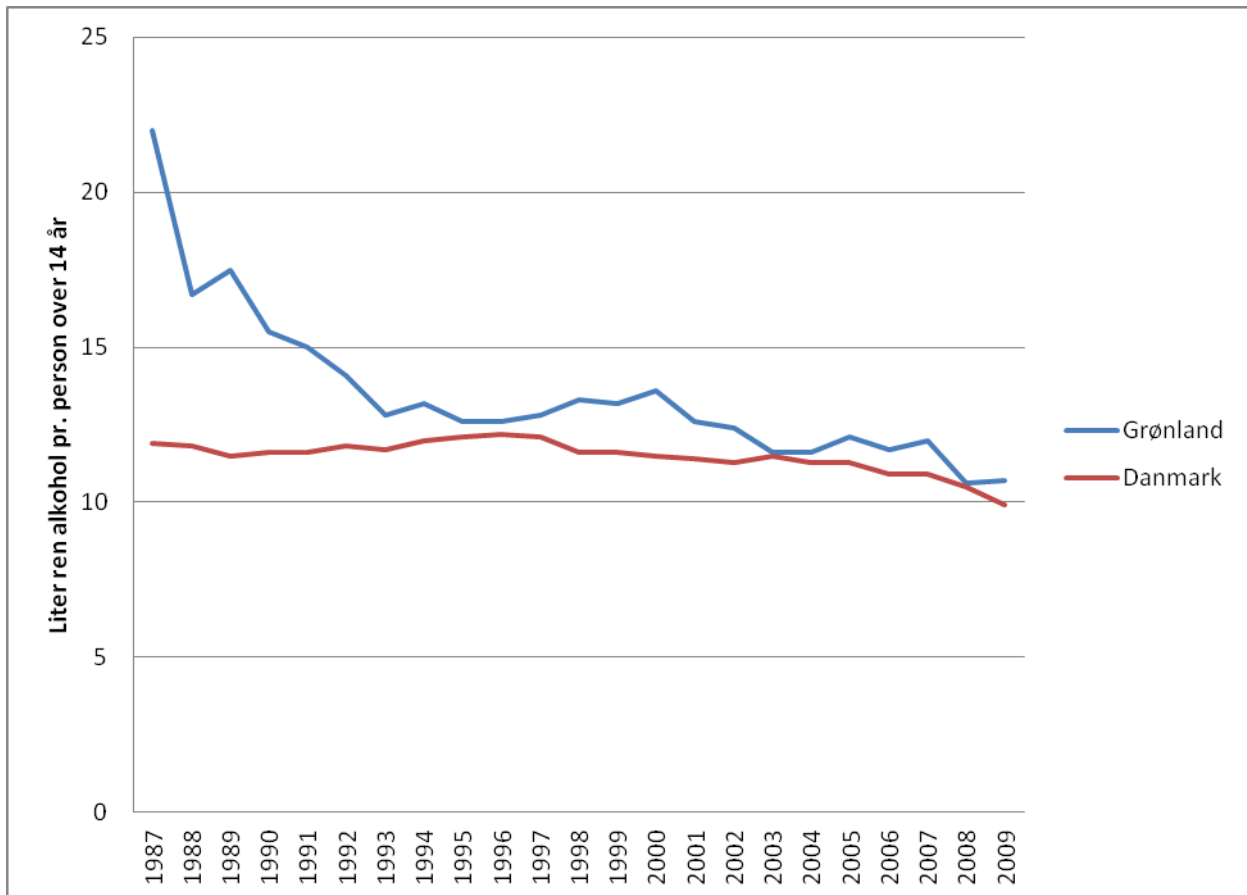
Takussutissiaq 11 Danmarkimi peqqinnissaqarfiup imigassamut attuumassuteqartumik nappaatit sularineqarnerannut ukiumoortumik aningaasartuutai (mio. 2005-kr.) (Najoqqutaq: Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Danmarkimi aarlerinartuusinnaasut aamma peqqissuseq. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed (SIF).)

Aningaasartuutit ukunani					Ukiumut aningaasartuutit katillugit
	Unitsitsinerit	Nakorsiartunik attaveqarnerit	Ajoqusertunik attaveqarnerit	Sygesikring aqquutigalugu	
Angutit					
0-24 ukiullit	21,1	1,5	1,0	-	23,6
25-44 ukiullit	115,2	38,7	2,1	14,8	170,8
45-64 ukiullit	283,8	58,7	2,2	25,5	370,2
≥65 ukiullit	83,4	8,3	0,3	4,5	96,5
Katillugit	503,5	107,1	5,6	44,8	661,1
Arnat					
0-24 ukiullit	10,5	0,8	0,8	1,4	13,5
25-44 ukiullit	38,4	13,3	0,7	6,8	59,3
45-64 ukiullit	112,7	26,1	0,8	8,9	148,6
≥65 ukiullit	55,4	5,3	0,1	3,7	64,5
Katillugit	217,0	45,5	2,5	20,8	285,8
Tamarmiusut	720,5	152,6	8,1	65,6	946,9

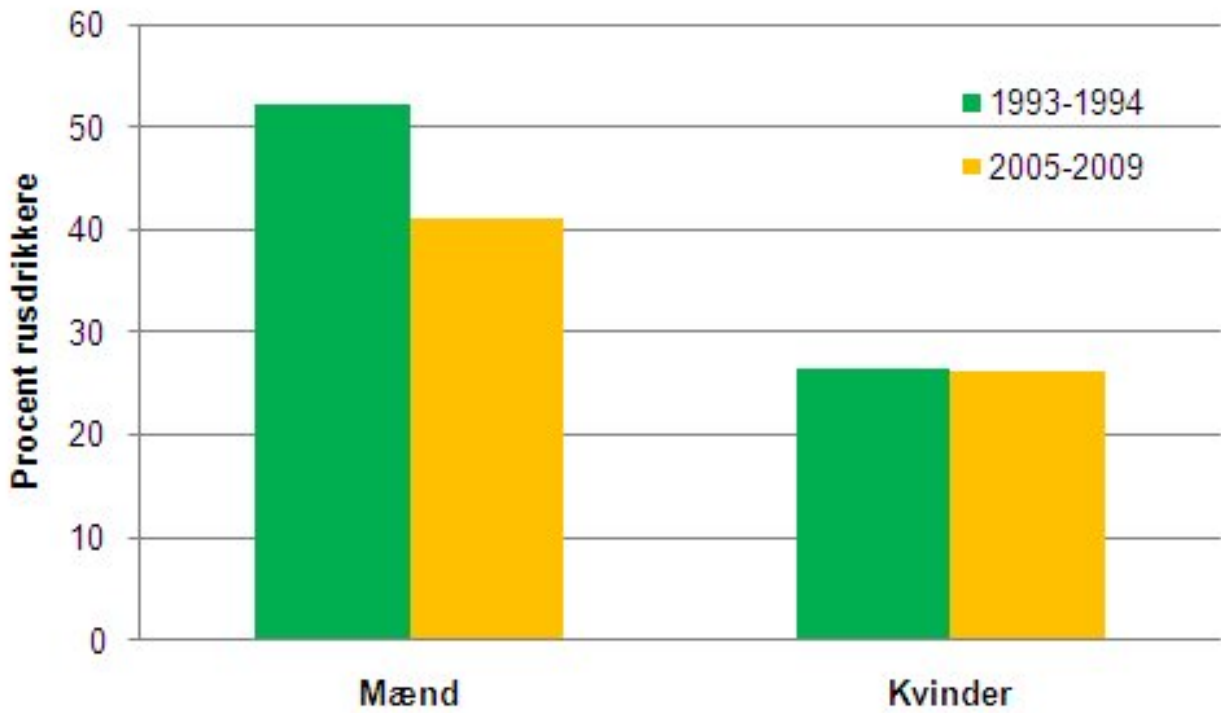
Takussutissiaq 12 Inuiaqatigiit aningaqaarniarneranni tunisassiornermi Danmarkimi aningaasartuutit inuit naleqassusaannik naatsorsuisarneq malillugu naatsorsukkat (ullutsinni nalingisut 5%-imik ernialerlugit naatsorsukkat, mio 2005-kr.) (Aallerfik: Juel K, Sørensen J, Brønnum-Hansen H. Danmarkimi Aarlerinartuusinnaasut aamma Peqqinneq. 2006. København, Statens Institut for Folkesundhed (SIF).)

Tunisassiornermi annaasat aningaasaatinik inuppalaartumik naatsorsuisarneq malillugu				
	Napparsimalluni sulinnginneq	Siusinaartumik pensionisiaqarneq	Toquneq	Katillugit
Angutit				
0-24 ukiullit	25,5	3,5	33,6	62,5
25-44 ukiullit	158,9	682,9	1.599,4	2.441,2
45-64 ukiullit	208,1	789,6	2.523,7	3.521,5
≥65 ukiullit	0,5	0,0	0,0	0,5
Katillugit	393,0	1.476,0	4.156,7	6.025,7
Arnat				
0-24 ukiullit	1,1	0,0	2,2	3,2
25-44 ukiullit	6,8	158,1	320,3	485,2
45-64 ukiullit	9,4	166,7	538,4	714,5
≥65 ukiullit	0,0	0,0	0,0	0,0
Katillugit	17,3	324,8	860,9	1.202,9
Tamarmiusut	410,3	1.800,7	5.017,6	7.228,6

Iluseq 1. Imigassaq avataaniit Kalaallit Nunaannut eqqunneqartoq inummut ataatsimut 14-inik ukioqalereersimasumut naatsorsuullugu aamma Danmarkimi imigassaq ukiumut tunineqartoq inummut ataatsimut 14-inik ukioqalereersimasumut naatsorsuullugu. (Najoqqutaq: Grønlands Statistik www.stat.gl. og Danmarks Statistik www.dst.dk).

Iluseq 2. 1993-imiit 1994-imut aamma 2005-imiit 2009-mut marloriarluni innuttaasunik misissuinermi angutit aamma arnat 18-it sinnerlugit ukiullit akuttunngitsunik (minnerpaamik qaammatit tamaasa) imernermi ataatsimi imerfinnik 5-init amerlanerusunik imertartut amerlassusaat. 1993-1994, N=1148; 2005-2009, N=2177 (Najoqqutaq: Ph.d.-studerende Charlotte Jeppesen aamma professor Peter Bjerregaard, Statens Institut for Folkesundhed, Syddansk Universitet, aamma Namminersorlutik Oqartussani Peqqissutsimut Naalakkersuisoqarfik, http://www.si-folkesundhed.dk/Ugens%20tal%20for%20folkesundhed/ugens%20tal/27_2010.aspx)

Distrikt:

AUDITSKEMA

Undersøgelse af alle akutte henvendelser til det Grønlandske Sundhedsvæsen fra 21/5 – 7/6 2010

Behandler:

- Læge
- Sygeplejerske
- Sundhedsassistent
- Anden behandler

Navn:

Dato: 10

Fødselsdato		Køn		Klokkeslet	Henvendelsesårsag	Påvirkning af alkohol	Handling	Konsekvens																							
1	2	3	4	5	1 X	1 X	Minimum 1 X	1 X																							
1	2	3	4	5	Somatisk sygdom	Psykiske eller sociale problemer	Ulykke	Vold	Selvmodforsøg	Andet	Udalt grad	I mindre grad	Ikke påvirket	Ved ikke	Observation	Parakliniske prøver	Medicinering	Terapeutisk samtale	Forbinding/kompression	Suturering	Gipsning m. m.	Samråd med specialist/læge	Andet	Ingen	Afsluttet efter primær behandling	Indlagt på distriktsygehus	Overført til andet sygehus	Opfølgende lægekonsultation	Opfølgende sygeplejekonsultation		
6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	Ved vold eller ulykke – udfyld "Specielt spørgeskema". Skriv det patientnummer der står på det specielle spørgeskema i rubrikken herunder ud for den patient det drejer sig om											
12	Spørgeskemanummer																														
1																															
2																															
3																															
4																															
5																															
6																															
7																															
8																															
9																															
10																															
11																															
12																															

Iluseq 4 Immikkut immersugassiaq ajutoortoqartillugu imaluunniit nakuusertoqartillugu saaffiginnit-tunut atugassiaq.

Specielt spørgeskema Side 1

Distrikt: xxxxxxxx
Patient nr. 1

Spørgeskema i tilfælde, hvor der foreligger ulykke eller vold

Patientens fødselsdato: |_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|_|

A1. Skadetype: 1. ☐ Ulykke 2. ☐ Vold	
A2. Bevidsthedstilstand: (1 kryds) 1 ☐ Upåvirket almentilstand (vågen og klar) 2 ☐ Bevidsthedspåvirket (forvirret, uklar) 3 ☐ Bevidstløs 4 ☐ Død ved ankomst eller umiddelbart efter ankomst til behandlingssted	A3. Påvirkningens art (1 eller flere krydser) 1 ☐ Slag/kontusion/kollision/spark 2 ☐ Snit 3 ☐ Bid 4 ☐ Kvælning 5 ☐ Kæmisk, påvirkning 6 ☐ Varme/kulde påvirkning 7 ☐ Elektrisk påvirkning 8 ☐ Overbelastning af krop/kropsdel 9 ☐ Andet 10 ☐ Ikke oplyst/ ved ikke
A4. Skadested (1 kryds) 1 ☐ Udendørs areal 2 ☐ Boligområde indenfor 3 ☐ Erhvervsområde/havn 4 ☐ Institutioner og offentlig administration 5 ☐ Idræts-sportsområde 6 ☐ Fri natur 7 ☐ På havet 8 ☐ Andet sted 9 ☐ Ikke oplyst Arbejdsrelateret? (1 eller flere kryds) 1 ☐ Ja 2 ☐ Nej	A5. Diagnose(r) (1 eller flere krydser) 1 ☐ Bløddelslæsion ansigt 2 ☐ Bløddelslæsion krop 3 ☐ Bløddelslæsion ekstremitet 4 ☐ Commotio cerebri 5 ☐ Svære kranie, nakke og hjerneskader 6 ☐ Ansigtsfrakturer 7 ☐ Ekstremitetsfrakturer/luxationer 8 ☐ Costa- / clavicalfraktur 9 ☐ Svære skader/læsioner i thorax/abdomen 10 ☐ Svære øjen- og ørelæsioner 11 ☐ Voldtægt og voldtægtsforsøg 12 ☐ Kvælningsforsøg 13 ☐ Forbrænding 14 ☐ Andet

Ved ulykke – slut her – ved vold vend skemaet og fortsæt → → → → → → →

Side 2

Ved vold:

B1. Hvor skete hændelse? (1 kryds)

1 Voldsofrets private bolig
 2 Voldsudøverens private bolig
 3 Anden persons private bolig
 4 Værtshus
 5 På gaden/udendørs
 6 Andet sted indenfor
 7 Ukendt eller uoplyst

B2. Antal voldsudøvere? (1 kryds)

1 En voldsudøver
 2 To voldsudøvere
 3 3-5 voldsudøvere
 4 6 eller flere voldsudøvere
 5 Ukendt eller uoplyst

Var voldsudøveren? (1 kryds)

Ukendt person(er) for voldsopret
 Ukendt person(er) for voldsopret
 Uoplyst

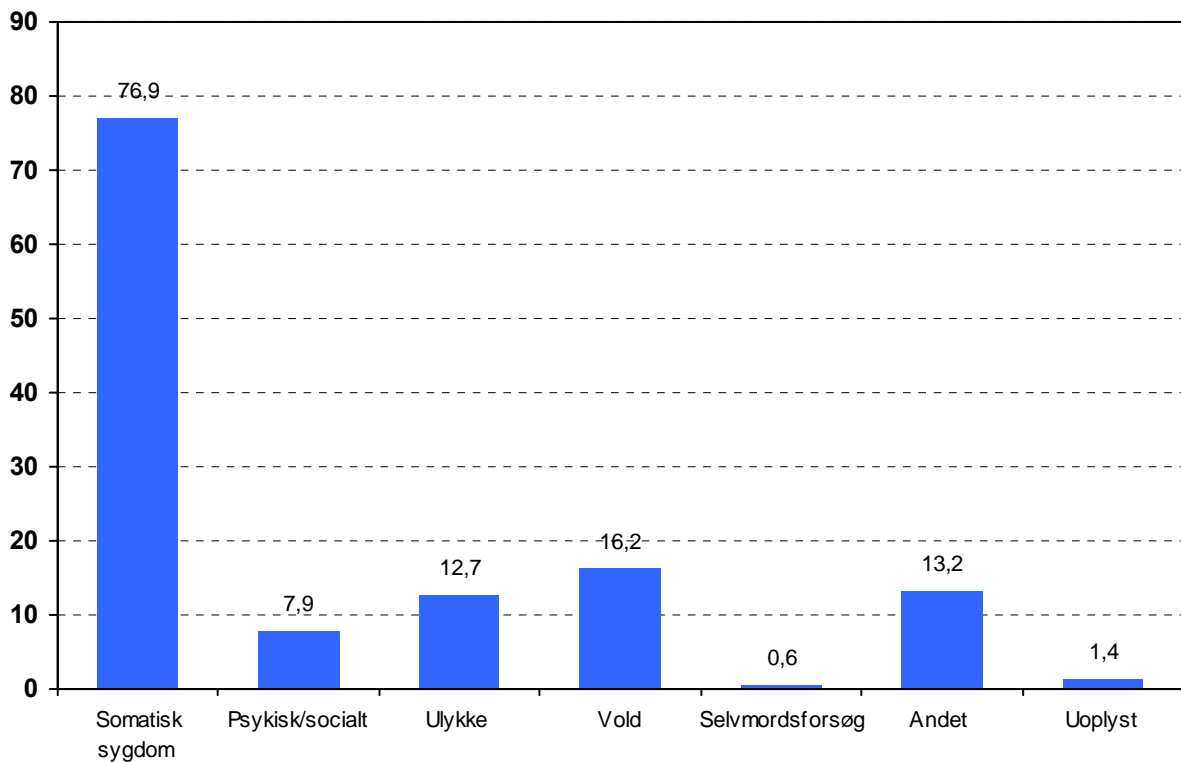
Person: (1 eller flere krydser)

Værende ægtefælle, samlever eller partner
 Ægtefælle, samlever eller partner
 Eller barnebarn
 Eller bedsteforældre
 Nylidemedlem (stedforældre m.m.)
 Veninde
 Ven
 Andet (lærer, pædagog, arbejdsgiver, politi m.m.)
 Ukendt person, beskriv _____
 Uoplyst

B3. Hvilken våben? (1 kryds)

1 Intet brug af våben
 2 Skydevåben (pistol, gevær m.m.)
 3 Skarpt eller spidst våben (kniv, økse, flaske, glas m.m.)
 4 Slagvåben (kølle, knippen, bælte, cykelkæde m.m.)
 5 Andet, beskriv _____
 6 Uoplyst eller ukendt

Iluseq 5 Saaffiginninnertut pequtaasunik takussutissaq.

Iluseq 6 Nakorsiat siullermik sullinneqarnerup kingorna naammassineqartut, najukkami napparsimmavimmut unitsinneqartut, napparsimmavimmut allamukaanneqartut, imigassartorsimanerup nalilivigineqarnissaanut attuumassuteqartumik nakorsamukarnissamik imaluunniit peqqissaasumukarnissamik neqerooffigineqartut amerlassusiat.

